

HÅNDNOTER

Lars Saabye Christensen

Kan man, med hånden på hjertet, som det heter, si at kunst oppstår av ingenting, at noen kan løfte form opp av det tomme rom, ned fra den tomme himmel, ut av tomme luften, med andre ord, som det også heter i alminnelig tale, at kunstneren starter med to tomme hender?

Det kan man slett ikke si.

Ingenting kommer av seg selv.

Like før Gud, slik jeg forestiller meg ham og hans gjerning, sa *bli lys*, rakk han å få ferdig noe annet, nemlig materialet, for hva skulle ellers alt dette vidunderlige lyset falle på, enn mennesket og materialet?

Er en stein, midt i en bratt ur, og som ligner et menneskehode, med spiss nese og små ører, kunst?

Nei, steinen er tilfeldig, (steinen er uberørt.)

Er en istapp, som henger fra en takrenne, i denne byen, for eksempel i februar, mens solen sprer et matt, nesten rødt skinn gjennom den, kunst?

Nei, istappen er meteorologi.

Er fuglesangen i syrinen utenfor kjøkkenvinduet en morgen i mai kunst?

Nei, den er bare naturlig

Kunst er materiale som er berørt av menneske. Derfor er kunsten menneskelig og kunstig. Kunsten er materialer som er tilgjort, bearbeidet, skrudd fra hverandre, satt sammen, destillert, omgjort, ødelagt, kassert og reparert, kort sagt, lyd, lys, ord og andre grunnstoffer satt i system.

Kunst er krig med materialet.

Magne Furuholmen har denne gangen valgt glass og leire.

Glass; underkjølt væske med uhyre stor seighet.

Leire; jordart som i våt tilstand er plastisk.

Med andre ord, de alminnelige materialer som omgir oss

Leire, som ungene leker med i barnehagen på sølete høstdager.

Glass som vi ser gjennom, drikker av, speiler oss i.

Men Magne Furuholmen former materialet og tvinger det til å føye ham. De høye, slanke, smidige vasene trenger man ikke sette blomster i, de er skulpturer som står for seg selv, skjønne, unyttige og derfor nødvendige. De skjøre glassflatene er dekorert, tilslørt, fargelagt, i brå, nærmest utålmodige strøk, og dermed også fratatt sin funksjon og blitt noe annet, sin egen utsikt som fanger lyset og din oppmerksomhet, det tildekkete vinduet som får deg til å se klarere.

For det er noe jeg vil kalle avklart i Magne Furuholmens verk, ikke avsluttet, men avklart, kunstneren har kommet overens med sitt materiale, materialet har ytt motstand for så gi etter, legge seg i kunstnerens hender, det kommer tydelig til syne i kraften i utformingene, ja, en slags disiplinert jubel i formene og fargene: det berørte materialet berører til slutt tilskueren, dypt og varig. Og i denne kraften, i dette formatet, finnes også, i mine øyne, en skjørhet, noe fragilt, som henger sammen med kunstnerens respekt for sitt materiale.

Materialet former også sin kunstner.